

Färsk forskning

Medelvärde, median och typvärde i statistikundervisningen

Mean, median, mode in school years 4–6

A study of aspects of statistical literacy

Stockholms universitet

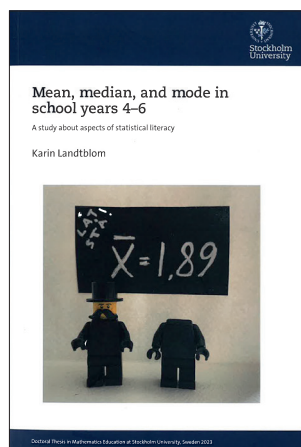
Karin Landtblom

Vad är statistisk litteracitet på mellanstadiet? En ny avhandling sätter fokus på lägesmått och lyfter fram förmågan att tolka data och förhålla sig kritiskt till statistiska undersökningar. För att kunna göra detta behöver eleven i sin tur förstå statistiska grundbegrepp och öva sig på kritiskt tänkande och kommunikation. Forskaren Karin Landtblom har undersökt både blivande och verksamma lärares syn på sitt arbete med statistisk litteracitet och kommit fram till att lärare har goda procedurkunskaper, men saknar ibland djupare kunskaper om statistiskt innehåll och begrepp. Därutöver fanns det skillnader mellan lärares syn på olika lägesmått: typvärde var lättast att förklara, medan median och medelvärde var mer av en utmaning. Det lärarna hade svårast för var att ge verkliga exempel som just handlade om lägesmått.

Lärandemöjligheter och hinder

Avhandlingen har ett tydligt didaktiskt fokus och det finns många intressanta detaljer för undervisningen. Ett konkret exempel är att om homonymen ”typ” ofta används för att förklara typvärde, kan det medföra att typvärde uppfattades som ett ungefärligt värde. Landtblom har även granskat läromedel och funnit lärandemöjligheter och hinder. Resultatet där liknar lärares uppfattningar: läroböckerna behandlar oftast procedurer, hela 82 % av alla uppgifter har fokus på görandet snarare än på att förstå begreppet lägesmått. Ett budskap man som lärare kan ta med sig är att det faller på en själv att behandla grundläggande förståelse av median, medelvärde och typvärde i undervisningen på mellanstadiet och att det inte går att förlita sig på läromedel i detta fall. Eftersom avhandlingen visar att även lärare har en tendens att fastna i procedurer snarare än begrepp kan man fundera på om det finns ett samband mellan lärares uppfattningar och svenska läromedel. Det har inte avhandlingen undersökt, men det kan vara ett intressant spår för framtida forskning.

Rimma Nyman

Karin Landtblom har skrivit flera artiklar i Nämnaren om statistik, sannolikhet och kombinatorik. Gå till ncm.gu.se/nbas och sök på hennes namn.